

Теорія і методика професійної освіти

УДК 378.147:811.111:793.3

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18436604>

Інтегративний підхід до вивчення англomовної термінології із безпеки життєдіяльності в професійній підготовці майбутніх хореографів

Гайдамаченко Валерія Володимирівна

викладач кафедри теоретичних дисциплін, Коледж хореографічного мистецтва «Київська муніципальна академія танцю імені Серґа Лифаря», Україна, 02232,

м. Київ, вул. Данькевича, 4-А,

<https://orcid.org/0009-0008-2452-3857>

Заводній Тетяна Валеріївна

викладач кафедри теоретичних дисциплін, Коледж хореографічного мистецтва «Київська муніципальна академія танцю імені Серґа Лифаря», Україна, 02232,

м. Київ, вул. Данькевича, 4-а,

<https://orcid.org/0009-0000-5112-4079>

Прийнято: 15.01.2026 | Опубліковано: 30.01.2026

Анотація. Метою дослідження є обґрунтування інтегративного підходу до вивчення англomовної термінології із безпеки життєдіяльності в професійній підготовці майбутніх хореографів, з урахуванням специфіки їхньої діяльності, пов'язаної із високим ризиком травм, фізичними навантаженнями та міжнародною мобільністю. Методи. Дослідження базується на аналізі наукової літератури з медицини танцю, хореографічної педагогіки, біомеханіки руху та безпеки життєдіяльності. Використано методи систематизації для створення тематичної класифікації англomовної термінології, компаративний

аналіз – для виявлення специфічних термінів, що відображають професійні ризики в хореографії, та узагальнення – для формулювання методичних принципів та організаційних форм навчання. **Результати.** Систематизовано англомовну термінологію безпеки життєдіяльності для хореографічної діяльності, згруповану за блоками: організація безпечного танцювального середовища, технічне обладнання, анатомія та біомеханіка руху, травми та патологічні стани, профілактика та реабілітація, гігієна та здоровий спосіб життя, психологічне благополуччя. Виявлено специфічні терміни, пов'язані з технікою на пуантах, партнерінгом, віковими ризиками та руховими навантаженнями. Визначено методичні принципи: професійна спрямованість, міждисциплінарність, комунікативна спрямованість, системність, контекстуальна зумовленість, втілене навчання, мультимодальність, автентичність матеріалів, створення *smooth languaging spaces*. Розроблено форми інтеграції: традиційні (лекції, практичні заняття, семінари), інтерактивні (рольові ігри, кейс-метод, проекти, дебати), інноваційні (*spoken word choreographies*, воркшопи, обміни) та цифрові (Moodle-курси, VR-симуляції). Практичні рекомендації включають поетапне впровадження модулів, створення глосаріїв, комплексне оцінювання, розробку посібників і робочих зошитів, підвищення кваліфікації викладачів, формування мотиваційного середовища через позааудиторну діяльність. **Висновки.** Інтегративний підхід забезпечує цілісне формування професійних компетентностей майбутніх хореографів, підвищує їхню конкурентоспроможність на міжнародному ринку праці, сприяє профілактиці травм та ефективній комунікації. Він долає ізольованість дисциплін, інтегруючи мовну підготовку з хореографічною практикою, що є актуальним в умовах глобалізації та євроінтеграції України.

Ключові слова: професійна підготовка танцівників; міждисциплінарна інтеграція; втілене навчання; травмобезпека у танці; методика викладання іноземних мов.

An integrative approach to studying English-language terminology related to life safety in the professional training of future choreographers

Valeriia Haidamachenko

Lecturer at the Department of Theoretical Disciplines, Serge Lifar Kyiv Municipal Academy of Dance, Ukraine, 02232, Kyiv, 4-A Dankevycha Street,

<https://orcid.org/0009-0008-2452-3857>

Tetiana Zavodnii

Lecturer at the Department of Theoretical Disciplines, Serge Lifar Kyiv Municipal Academy of Dance, Ukraine, 02232, Kyiv, 4-A Dankevycha Street,

<https://orcid.org/0009-0000-5112-4079>

Abstract: *The purpose of the study is to substantiate an integrative approach to learning English-language occupational safety terminology within the professional training of future choreographers, taking into account the specifics of their professional activity, which involves a high risk of injury, significant physical loads, and international mobility. **Methods.** The study is based on an analysis of scholarly literature in dance medicine, choreographic pedagogy, movement biomechanics, and occupational safety. Methods of systematization were employed to develop a thematic classification of English-language terminology; comparative analysis was used to identify terms that reflect profession-specific risks in choreography; and generalization was applied to formulate methodological principles and organizational forms of instruction. **Results.** English-language occupational safety terminology*

relevant to choreographic activity was systematized and grouped into the following blocks: organization of a safe dance environment, technical equipment, anatomy and biomechanics of movement, injuries and pathological conditions, prevention and rehabilitation, hygiene and healthy lifestyle, and psychological well-being. Specific terms related to pointe work, partnering, age-related risks, and movement loads were identified. Methodological principles were defined, including professional orientation, interdisciplinarity, communicative focus, systemic coherence, contextual conditioning, embodied learning, multimodality, authenticity of materials, and the creation of smooth languaging spaces. Forms of integration were developed: traditional (lectures, practical classes, seminars), interactive (role-playing, case studies, projects, debates), innovative (spoken word choreographies, workshops, exchanges), and digital (Moodle courses, VR simulations). Practical recommendations include the phased implementation of modules, the development of glossaries, comprehensive assessment, the creation of manuals and workbooks, professional development for instructors, and the formation of a motivational environment through extracurricular activities.

Conclusions. *The integrative approach ensures the holistic development of professional competencies in future choreographers, enhances their competitiveness in the international labor market, and contributes to injury prevention and effective communication. It overcomes the isolation of disciplines by integrating language training with choreographic practice, which is particularly relevant in the context of globalization and Ukraine's European integration.*

Keywords: *professional training of dancers; interdisciplinary integration; embodied learning; injury prevention in dance; foreign language teaching methodology.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку хореографічного мистецтва характеризується глобалізацією та міжнародною інтеграцією [1], що вимагає від майбутніх фахівців не лише високого рівня виконавської і сценічної

майстерності, але і володіння англійською мовою як засобом професійної комунікації. Водночас специфіка хореографічного мистецтва пов'язана з підвищеним травматизмом, складними фізичними навантаженнями та необхідністю дотримання вимог безпеки життєдіяльності (БЖД), що робить опанування відповідної термінології важливим у підготовці майбутніх хореографів.

Проте аналіз робочої програми зі спеціальності 024 «Хореографія» виявляє суттєву суперечність, адже з одного боку вивчення БЖД та іноземної мови входить до обов'язкових компонентів освітніх програм підготовки хореографів, але з другого іншого боку ці дисципліни викладаються ізольовано без урахування професійного контексту та потреб майбутньої фахової діяльності [2]. Унаслідок цього випускники не володіють іноземною термінологією БЖД, необхідною для участі в міжнародних проєктах, стажуваннях, комунікації з іноземними колегами щодо питань травмобезпеки, профілактики професійних захворювань, ергономіки танцювального простору.

Особливої актуальності ця проблема набуває в контексті євроінтеграційних процесів в Україні та зростаючої мобільності фахівців мистецької сфери, коли знання англійської термінології БЖД стає конкурентною перевагою на міжнародному ринку праці [3]. Тому виникає потреба в розробці й обґрунтуванні інтегративного підходу, який би забезпечив поєднання вивчення англійської термінології БЖД із професійною підготовкою майбутніх хореографів, враховуючи специфіку їхньої фахової діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема інтеграції іноземної мови в професійну підготовку фахівців мистецьких спеціальностей, зокрема хореографів, є предметом дослідження як українських, так і зарубіжних науковців.

Методологічні підходи до інтенсивного розвитку усного професійного мовлення у студентів спеціальності 024 «Хореографія» розглянула

О. В. Прохорова, обґрунтувавши доцільність застосування принципів комунікативно-когнітивного підходу в умовах викладання англійської мови для професійного спілкування. Авторка наголошує, що навчальний курс має враховувати, які саме комунікативні навички знадобляться студентам у майбутній професійній діяльності, і будуватися на змісті предмету та практичному використанні мови в професійних ситуаціях [4].

У свою чергу, Ю. Руднік представляє практичний досвід розробки робочої програми з дисципліни «Професійне спілкування іноземною мовою» для спеціальності 024 «Хореографія», підкреслюючи необхідність формування здатності до спілкування з представниками інших професійних груп та інтеграції електронного навчального курсу на платформі Moodle. Дослідниця акцентує увагу на важливості щорічного перегляду програми з урахуванням відгуків студентів і сучасних вимог до фахівця [5].

У дослідженні Я. Цуй була запропонована модель навчального плану для курсу англійської мови в закладі вищої освіти (далі – ЗВО) на основі концепції «професія + іноземна мова», наголошуючи на необхідності підготовки міждисциплінарних фахівців, які володіють як професійними знаннями, так і високим рівнем іншомовної комунікативної компетентності [6].

У статті Н. Чжан, Дж. Сауткотт та М. Гіндідіс представлені результати автоетнографічного дослідження інтеграції танцю та мовної освіти, які демонструють, що танець може слугувати ефективним засобом для розвитку компетенції другої мови. Їхнє дослідження виявляє чотири ключові теми: розвиток комунікативної і міжкультурної компетентності, мовне занурення та процес засвоєння мови, перенесення набутих знань у нові навчальні і професійні ситуації, а також використання різних способів доступу до знань. Автори підкреслюють, що танець як кінестетично насичена форма мистецтва, активує різні види інтелекту та надає студентам різноманітні шляхи розвитку мовної компетентності [7].

Об'єктом наукової розвідки І. А. Крішнан та ін. став розвиток словникового запасу через танцювальну освіту серед учнів англійської як іноземної мови в Лаосі. Отримані результати доводять, що танець може бути ефективним методом для покращення утримання та засвоєння лексики, оскільки студенти успішно запам'ятовували лексику з хореографії без використання словника та могли впевнено використовувати засвоєну термінологію на заняттях [8].

Цікавою для розуміння теми є розробка Ballet English Corpus (BEC), запропонована Х. Усамі, яка представляє спеціалізований корпус, що містить приблизно 1 мільйон слів із письмових текстів у десяти різних категоріях, пов'язаних із класичним балетом. Авторка встановила, що слово «ballet» найчастіше вживається в контексті балетних компаній, шкіл або рангів танцівників, а також визначає специфічні багатослівні одиниці, характерні для біографій танцівників і репертуарів. У висновках наголошено на необхідності створення ресурсів для вивчення англійської мови в контексті хореографії для професійних і непрофесійних учнів танців [9].

У своєму дослідженні Ю. Г. Малинка зосереджується на особливостях опанування англомовної професійної лексики в хореографії. Науковиця виокремлює низку типових проблем, із якими стикаються здобувачі освіти: труднощі вимови, зумовлені використанням французьких та італійських запозичень; семантичні ускладнення, пов'язані з невідповідністю між загальним і фаховим значенням лексичних одиниць; когнітивне навантаження, що виникає через потребу засвоєння великого обсягу спеціалізованих понять. Дослідниця підкреслює, що англійська хореографічна термінологія включає також лексику суміжних дисциплін, як-от анатомії і музикознавства, що допомагає описувати роботу тіла та принципи побудови руху [10].

Натомість Б. Кірні дослідив стратегії підтримки учнів, які вивчають англійську мову, в танцювальному класі, довівши, що мультимодальні освітні

підходи та колаборація з однолітками є найбільш часто використовуваними стратегіями серед викладачів танцю. Дослідження також виявило, що основним бар'єром для ефективного навчання була відсутність підтримки та професійного навчання, яке нерелевантне для танцювального класу [11].

Н. А. Юрко та ін. підкреслюють ключові аспекти англійської мови для хореографів, зазначаючи, що англійська є універсальною мовою танцю, а знання термінології дозволяє танцівникам ефективно комунікувати з інструкторами та колегами з усього світу. Науковці наголошують на важливості знання термінології різних танцювальних стилів: класичного балету, сучасної хореографії, джазу, модерну та хіп-хопу [12].

У роботі С. Юсслін та ін. мовлення розглядається як «*linguaging*» – активний процес, що відбувається у взаємодії людських і нелюдських тіл, простору та матеріальності. Ця концепція радикально переосмислює традиційне розуміння мови як суто лінгвістичної системи, показуючи, як танець і мовлення стають взаємно конституюваними через чотири типи дій: дослідження (*exploring*), переробку (*re-working*), спільне творення (*co-creating*) та перемикання між мовами, простором і матеріалами (*negotiating-and-switching*). Важливість такого підходу полягає у визнанні, що хореографічна освіта створює «гладкі мовні простори» (*smooth languaging spaces*), які дозволяють студентам виходити за межі обмежень словникового запасу та граматики, наголошуючи на грайливості і творчому дослідженні як частині процесу вивчення мови [13].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний внесок наведених досліджень, аналіз літератури виявляє кілька важливих прогалин. Зокрема, окремі дослідження [4; 5] пропонують методичні підходи до навчання професійної англійської мови хореографів, однак на сьогодні бракує системних досліджень, які б інтегрували лінгвістичні, педагогічні та хореографічні аспекти у єдину методичну систему. Натомість, Ю. Г. Малинка зазначає на необхідності створення науково-методичної бази, яка

б включала двомовні словники, інтерактивні тренажери та кейси для самостійної роботи студентів [10, с. 515].

Крім того, спостерігається недостатня увага до специфіки різних рівнів освіти. Більшість досліджень зосереджені на навчанні студентів магістратури [5] або дітей [8; 11], тоді як бакалаврський рівень підготовки хореографів залишається недостатньо вивченим. Внаслідок цього утворюється прогалина в навчанні, яку студенти вимушені долати самостійно.

Ще одним аспектом є обмеження наявних корпусних досліджень. Хоча Х. Усамі створила Ballet English Corpus, цей корпус містить лише письмові тексти та не включає усне мовлення, характерне для репетицій, занять і професійної комунікації хореографів. Крім того, корпус зосереджений виключно на класичному балеті, залишаючи поза увагою сучасні танцювальні напрями [9].

Не менш важливим є недостатня увага до контексту безпеки життєдіяльності. Жодне з проаналізованих досліджень не розглядає специфіку вивчення англomовної термінології безпеки життєдіяльності в хореографічному контексті, хоча ця тематика є важливою для травмонебезпечної професії хореографа.

Також варто зазначити відсутність досліджень інтегративного підходу. Попри те, що окремі автори [7; 12; 13] демонструють можливості інтеграції танцю та мовного навчання, наразі не знайдено дослідження, які б системно поєднували вивчення професійної термінології хореографії із термінологією безпеки життєдіяльності в єдиному інтегративному підході.

Отже, наявні наукові джерела створюють міцне підґрунтя для розуміння окремих аспектів проблеми навчання англійської мови хореографів, проте залишається потреба в дослідженнях, які б системно поєднали вивчення хореографічної термінології із термінологією безпеки життєдіяльності, розробили комплексні методичні підходи для різних рівнів освіти та створили

ресурси, адаптовані до специфічних потреб сучасних студентів-хореографів в умовах глобалізації і міжнародної мобільності фахівців.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – визначити специфіку та методичні особливості інтеграції англomовної термінології із безпеки життєдіяльності в зміст професійної підготовки майбутніх хореографів. Було поставлено такі завдання дослідження: 1) систематизувати англomовну термінологію з безпеки життєдіяльності, релевантну для хореографічної діяльності; 2) виявити специфічні терміни БЖД, що відображають професійні ризики та травмонебезпечність у хореографії; 3) визначити методичні принципи та форми інтеграції англomовної термінології БЖД у навчальний процес підготовки хореографів; 4) розробити практичні рекомендації щодо впровадження інтегративного підходу в професійну підготовку майбутніх хореографів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасна професійна хореографічна діяльність пов'язана з підвищеними фізичними, психоемоційними й організаційними навантаженнями, що зумовлюють необхідність системного підходу до питань безпеки життєдіяльності хореографів. Формування безпечного освітнього та репетиційного середовища потребує чіткого використання спеціалізованої термінології, яка відображає анатомо-фізіологічні особливості рухової діяльності, механізми виникнення травм, чинники ризику та профілактичні заходи у сфері хореографії.

Таблиця 1 є результатом систематизації термінів, уживаних у наукових дослідженнях із медицини танцю, хореографічної педагогіки, біомеханіки руху та безпеки життєдіяльності. Терміни згруповано за змістовими блоками відповідно до їх функціонального призначення та тематичної належності, що дозволяє простежити міждисциплінарний характер проблеми безпеки в хореографічній освіті. Наведені у таблиці 1 приклади термінів мають

ілюстративний характер і не є вичерпним переліком усіх зафіксованих одиниць кожної групи.

Таблиця 1

Систематизація англomовної термінології із безпеки життєдіяльності в хореографічній діяльності

Організація безпечного танцювального середовища	Studio safety, dance floor surface (sprung floor, marley floor, rosin), clear space to dance safely, mirror safety, stability of barre support
Технічне обладнання сцени	Stage rigging, lighting equipment, fly system, trapdoors, stage wings, sightlines
Анатомія та біомеханіка руху (терміни описують анатомічні структури і механіку руху, критично важливі для розуміння механізмів травмування)	Postural alignment, range of motion, turnout, core engagement, joint stability, weight transfer, momentum control, landing mechanics, force absorption
Травми та патологічні стани (описує різноманітні травми і захворювання, характерні для хореографів)	Acute injury, sprain, strain, stress fracture, tendinopathy, impingement syndrome (hip impingement, ankle impingement), dancer's fracture, dancer's heel, snapping hip syndrome
Терміни профілактики та реабілітації	Warm-up, cool-down, cross-training, progressive overload, RICE protocol, return-to-dance protocol
Гігієна та здоровий спосіб життя, що стосуються підтримання здоров'я і профілактики захворювань	Nutrition, hydration, caloric intake, macronutrients, micronutrients, relative energy deficiency in sport (RED-S), eating disorders, anorexia nervosa, bulimia nervosa, orthorexia, Sleep hygiene (consistent sleep schedule, sleep environment optimization, pre-sleep routine), fatigue management (physical fatigue, mental fatigue, cumulative fatigue)
Терміни психологічного благополуччя та ментального здоров'я відображають зростаюче визнання важливості психологічного аспекту безпеки у танці	Performance anxiety, burnout (emotional exhaustion, depersonalization, reduced personal accomplishment), body image (positive body image, negative body image, body dissatisfaction, body dysmorphia, psychological safety (supportive environment, respectful communication, abuse prevention)
Специфічні терміни безпеки життєдіяльності, що відображають професійні ризики у хореографії	
Терміни, пов'язані з технікою роботи на пуантах	En pointe work, pointe readiness (ankle strength, core stability, postural alignment, sufficient training years), pointe shoe fitting (foot shape, toe length, arch height, vamp length), bunion (hallux valgus), sesamoiditis, toenail trauma

Терміни, специфічні для партерингу та підтримок	Partnering, lifting technique, base partner, flyer, spotting in partnering, counterbalance, trust-building exercises
Терміни, пов'язані з віковими особливостями та розвитком	Growth plate injury, early specialization risks (overuse injuries, social isolation), age-appropriate training (training hours per age), delayed menarche
Терміни, що описують специфічні рухові навантаження	Repetitive strain injury (rehearsal fatigue, performance schedule overload, turn-out forcing, hypermobility risks, impact loading, aerial work, jumps, turning jumps, grand allegro

Джерело: власна розробка авторів на основі аналізу джерел [14–16].

Систематизована термінологія та виявлені специфічні терміни створюють основу для подальшої розробки навчально-методичних матеріалів з англійської мови професійного спрямування для студентів-хореографів, де питання безпеки життєдіяльності інтегровані у мовну підготовку майбутніх фахівців хореографічного мистецтва.

Було визначено систему методичних принципів інтеграції англійської термінології БЖД у навчальний процес підготовки хореографів. Ця система охоплює як загальнодидактичні, так і специфічні принципи, що забезпечують цілісне формування професійної компетенції і мовних навичок.

Загальнодидактичні принципи формують базу для ефективного навчання. Принцип професійної спрямованості передбачає орієнтацію змісту навчання на реальні потреби майбутньої професійної діяльності хореографів. Відбір англійської термінології БЖД здійснюється з урахуванням специфічних ситуацій професійного спілкування, з якими стикаються хореографи в міжнародному середовищі, таких як участь у закордонних стажуваннях, робота в міжнародних танцювальних компаніях, проведення майстер-класів англійською мовою та комунікація з іноземними колегами щодо питань травмобезпеки й ергономіки танцювального простору.

Принцип міждисциплінарності реалізується через інтеграцію знань з англійської мови, хореографії, анатомії, біомеханіки та безпеки життєдіяльності, що дозволяє студентам усвідомлювати взаємозв'язки між різними галузями

знань і формувати цілісне бачення професійної діяльності. Зокрема, вивчення англomовних термінів, що описують травми, таких як *injury*, *strain*, *sprain*, відбувається в контексті розуміння біомеханіки руху та принципів безпечної танцювальної техніки.

Навчання має бути спрямоване на те, щоб студенти могли використовувати англomовну термінологію БЖД у реальних комунікативних ситуаціях, реалізуючи комунікативну спрямованість. Це передбачає як механічне запам'ятовування термінів, так і розвиток умінь пояснювати англійською мовою принципи безпечного виконання рухів, описувати симптоми травм і формувати рекомендації щодо профілактики професійних захворювань.

Принцип системності та послідовності забезпечує логічну побудову навчального матеріалу від простого до складного, від загальних понять БЖД до специфічної хореографічної термінології. Навчання розпочинається з базової лексики, такої як *warm-up*, *cool-down*, *stretching*, і поступово ускладнюється термінами, що описують складні травми та методи реабілітації, наприклад *anterior cruciate ligament injury*, *proprioceptive training*, *myofascial release*.

Специфічні принципи впровадження акцентують увагу на особливостях професійної підготовки хореографів. Студенти мають опанувати англomовну термінологію БЖД у природних професійних контекстах, що відповідає контекстуальній зумовленості процесу навчання. Терміни не вивчаються ізольовано, а презентуються у природному середовищі, наприклад через викладачів, біографії танцюристів із згадками травм, наукові статті про профілактику професійних захворювань та інструкції із техніки безпеки в танцювальних студіях.

Принцип втіленого навчання (*embodied learning*) ґрунтується на розумінні того, що для хореографів особливо важливим є зв'язок між мовою, рухом і тілесним досвідом. Вивчення термінології БЖД супроводжується фізичним виконанням відповідних рухів, що сприяє кращому запам'ятовуванню та

розумінню. Так, термін turnout вивчається не як абстрактне поняття, а через фізичне відчуття специфічної анатомічної позиції ніг.

Мультимодальність навчання забезпечується через використання різних каналів сприйняття інформації: візуального, аудіального та кінестетичного. Візуальний канал охоплює відеоматеріали про техніку безпеки й анатомічні діаграми, аудіальний – аудіозаписи інструкцій і подкасти про здоров'я танцюристів, а кінестетичний – практичне виконання безпечних рухів. Такий підхід відповідає природі хореографічного мистецтва, де поєднуються візуальні, аудіальні і рухові компоненти.

Принцип створення «smooth languaging spaces», який був запропонований С. Юсслін [13], передбачає формування навчального середовища, яке дозволяє студентам долати страх помилок та експериментувати з мовою у творчій та ігровій формі. Це особливо важливо під час вивчення складної медичної та анатомічної термінології, що може викликати тривожність у студентів через складність.

Автентичність навчальних матеріалів забезпечується використанням справжніх професійних джерел, таких як інструкції із техніки безпеки провідних балетних шкіл, статті зі спеціалізованих журналів, відеозаписи міжнародних майстер-класів і документація про страхування хореографів у закордонних компаніях. Для розвитку когнітивних навичок створюються ситуації інформаційного дефіциту, коли студенти мають заповнити прогалини в результаті спілкування англійською мовою (наприклад, один студент отримує інструкцію щодо профілактики конкретної травми, а інший з'ясовує цю інформацію через запитання).

Інтеграція англійської термінології БЖД у навчальний процес підготовки хореографів може реалізовуватися через різні організаційні форми. Традиційні форми навчання, такі як лекційні заняття, спрямовані на систематизацію термінології, пояснення її походження і значення, виділення логічних груп

термінів, а також на демонстрацію відеоматеріалів та обговорення кейсів відомих хореографів. Практичні заняття дозволяють студентам активно застосовувати термінологію у квазіпрофесійних ситуаціях, перекладати інструкції із техніки безпеки, складати власні інструкції англійською мовою й аналізувати відеозаписи занять іноземних викладачів. Семінарські заняття забезпечують обговорення проблемних питань безпеки у хореографії, аналіз наукових статей і презентації студентських досліджень, що розвиває академічний дискурс та критичне мислення.

Інтерактивні форми навчання включають рольові ігри, які моделюють реальні професійні ситуації, наприклад консультацію з фізіотерапевтом або інструктаж для нових учасників танцювального колективу. Кейс-метод передбачає аналіз реальних випадків травм хореографів англійською мовою з подальшою груповою дискусією та презентацією висновків. Проектна робота охоплює створення інформаційних матеріалів, таких як постери, відеоінструкції і глосарії термінології БЖД для конкретних танцювальних стилів. Дебати та дискусії спрямовані на розвиток аргументаційних навичок і спонтанного усного мовлення, обговорюючи етичні та професійні питання безпеки у хореографії.

Інноваційні форми навчання включають «Spoken word choreographies», які поєднують елементи танцю, поезії і мовлення, створюючи емоційний зв'язок із матеріалом. Воркшопи з іноземними фахівцями забезпечують автентичне мовне середовище та мотивують до активного використання термінології. Обміни з закордонними навчальними закладами розвивають міжкультурну компетенцію та навички онлайн-комунікації.

Форми роботи з цифровими технологіями включають електронні навчальні курси на платформах типу Moodle, мобільні додатки для вивчення термінології, віртуальну та доповнену реальність для симуляції небезпечних ситуацій, а також відеоаналіз із використанням спеціалізованого програмного забезпечення для коментування техніки безпеки англійською мовою.

Самостійна робота студентів передбачає створення персональних глосаріїв, ведення рефлексивних щоденників англійською мовою, читання автентичних матеріалів і перегляд та аналіз відеоматеріалів про здоров'я і травми хореографів.

Найбільш ефективною є комплексна інтеграція різних форм навчання, що забезпечує багатократне повторення термінології у різних контекстах і видах мовленнєвої діяльності. Це зі свого боку сприяє всебічному розвитку мовної компетенції, активізації різних каналів сприйняття та формування стійких зв'язків між термінологією і професійною діяльністю.

Для ефективного впровадження інтегративного підходу до вивчення англійської термінології із безпеки життєдіяльності в процес професійної підготовки майбутніх хореографів на базі ЗВО було розроблено практичні рекомендації.

Упровадження інтегративного підходу доцільно здійснювати поетапно, забезпечуючи послідовну інтеграцію англійської термінології БЖД у зміст профільних дисциплін. На початковому етапі рекомендується провести аналіз навчальних планів і робочих програм із метою визначення дисциплін, у межах яких органічно поєднуються питання хореографічної практики та безпеки життєдіяльності. До таких дисциплін належать «Основи хореографії», «Методика викладання хореографічних дисциплін», «Анатомія та фізіологія».

Особливу увагу варто приділити розробці інтегрованих навчальних модулів, що поєднують вивчення професійної термінології англійською мовою із засвоєнням принципів безпечного виконання хореографічних рухів. Кожен модуль має включати термінологічний мінімум, контекстуалізовані завдання, ситуативні вправи та проєктну діяльність. Рекомендована тривалість одного модуля становить 8–12 академічних годин, що дозволяє забезпечити глибоке опрацювання матеріалу без перевантаження студентів.

Упровадження інтегративного підходу потребує створення відповідного цифрового освітнього середовища. Рекомендується розробити мультимедійний термінологічний глосарій, який містить не лише визначення термінів англійською й українською мовами, але і відеоілюстрації, подкасти, контекстуальні приклади використання. Такий ресурс має бути доступним, що дозволяє студентам опрацьовувати матеріал у зручний час.

Оцінювання рівня засвоєння англійської термінології БЖД має здійснюватися комплексно, через поєднання різних форм контролю. Поточний контроль доцільно організовувати у формі термінологічних диктантів, усних опитувань під час практичних занять і виконання ситуативних завдань. Проміжний контроль може включати тестування на знання термінології, підготовку усних повідомлень і створення міні-проектів.

Підсумкове оцінювання рекомендується проводити у формі комплексного практичного екзамену, що містить декілька компонентів: письмовий переклад автентичного тексту з безпеки життєдіяльності у хореографії, усне пояснення англійською мовою техніки безпечного виконання запропонованих хореографічних елементів, розробку фрагменту інструкції із техніки безпеки для конкретного виду танцювальної діяльності. Така форма контролю дозволяє оцінити не лише знання термінології, але і здатність оперувати нею в професійних контекстах.

Упровадження інтегративного підходу потребує створення спеціалізованих навчально-методичних матеріалів. Бажано розробити навчальний посібник, структурований за тематичним принципом: анатомічна термінологія в контексті профілактики травм, термінологія опису рухів з акцентом на безпечну техніку виконання, термінологія організації безпечного простору для занять, термінологія надання першої допомоги при травмах. Кожен розділ має містити термінологічний глосарій, тексти для читання й аудіювання, комплекс вправ різних типів, проблемні ситуації для обговорення.

Також доцільним є створення робочого зошита для студентів, який містить завдання для самостійної роботи, шаблони для ведення термінологічних записів і чек-листи для самооцінювання рівня засвоєння матеріалу. Окремим компонентом навчально-методичного забезпечення має стати база ситуативних завдань, що моделюють типові професійні контексти використання англomовної термінології БЖД.

Викладачам, які впроваджують інтегративний підхід, рекомендується проходити спеціалізовані курси підвищення кваліфікації із методики викладання англійської мови професійного спрямування та сучасних тенденцій забезпечення безпеки у хореографії. Важливим є налагодження міждисциплінарної взаємодії: викладачі іноземної мови мають співпрацювати з викладачами хореографічних дисциплін, анатомії, охорони праці для узгодження термінології, обміну методичними напрацюваннями, спільної розробки інтегрованих занять.

Варто створити методичне об'єднання викладачів, які працюють у напрямі інтеграції іншомовної освіти та професійної підготовки хореографів. Така форма організації дозволяє обмінюватися досвідом, обговорювати проблемні питання, спільно розробляти навчально-методичні матеріали. Доцільним є також організація відкритих занять, майстер-класів і методичних семінарів, що сприяє поширенню інноваційного досвіду.

Ефективність впровадження інтегративного підходу залежить від створення відповідних організаційно-педагогічних умов. По-перше, необхідна адміністративна підтримка на рівні ЗВО, що передбачає виділення достатньої кількості годин у навчальних планах, фінансування розробки навчально-методичних матеріалів і створення необхідної матеріально-технічної бази. По-друге, важлива мотивація студентів, яка формується в результаті демонстрації практичної значущості володіння англomовною термінологією БЖД для майбутньої професійної кар'єри, зокрема для участі в міжнародних проектах, стажуваннях та конкурсах.

По-третє, необхідне створення мовного середовища шляхом організації позааудиторної діяльності, а саме: англomовних дискусійних клубів з обговоренням питань безпеки у хореографії, перегляду й обговорення документальних фільмів про роботу танцювальних компаній, проведення професійно орієнтованих квестів і вікторин. Така діяльність забезпечує додаткові можливості для практики використання термінології у неформальній обстановці.

Розроблені рекомендації мають комплексний характер та охоплюють всі аспекти впровадження інтегративного підходу від організації навчального процесу до створення необхідних педагогічних умов. Їхня реалізація сприятиме формуванню у майбутніх хореографів цілісної системи професійних компетентностей, що включає володіння англomовною термінологією безпеки життєдіяльності як невіддільним компонентом професійної підготовки.

Висновки. Систематизація англomовної термінології безпеки життєдіяльності виявила її міждисциплінарний характер і значну диференціацію за тематичними блоками. Було виокремлено сім основних груп термінів: організація безпечного танцювального середовища, технічне обладнання сцени, анатомія та біомеханіка руху, травми і патологічні стани, профілактика та реабілітація, гігієна та здоровий спосіб життя, психологічне благополуччя і ментальне здоров'я. Ця класифікація відображає комплексний підхід до безпеки у хореографії, що охоплює не лише фізичні, але і психологічні аспекти професійної діяльності.

Особливу групу складають специфічні терміни безпеки життєдіяльності, які безпосередньо пов'язані з професійними ризиками хореографічної діяльності. До них належать терміни роботи на пуантах, партерингу та підтримок, вікових особливостей розвитку та специфічних рухових навантажень. Ці терміни відображають унікальність травматичних ризиків у хореографії порівняно з іншими видами фізичної активності.

Визначено систему методичних принципів інтеграції англomовної термінології безпеки життєдіяльності, що охоплює як загальнодидактичні принципи (професійної спрямованості, міждисциплінарності, комунікативної спрямованості, системності та послідовності), так і специфічні принципи впровадження (контекстуальної зумовленості, втіленого навчання, мультимодальності, створення «smooth languaging spaces», автентичності матеріалів). Така система принципів забезпечує цілісне формування професійної компетенції шляхом органічного поєднання мовних навичок із розумінням специфіки безпечної хореографічної практики.

Запропоновано різноманітні організаційні форми інтеграції термінології безпеки життєдіяльності від традиційних (лекції, практичні та семінарські заняття) та інтерактивних (рольові ігри, кейс-метод, проєктна робота, дебати) до інноваційних («spoken word choreographies», воркшопи з іноземними фахівцями, міжнародні обміни) та цифрових форм навчання (електронні курси, мобільні додатки, віртуальна реальність, відеоаналіз). Найефективнішою є комплексна інтеграція різних форм, що забезпечує багатократне повторення термінології у різноманітних контекстах.

Розроблені практичні рекомендації охоплюють усі аспекти впровадження інтегративного підходу, а саме поетапність упровадження через аналіз навчальних планів і створення інтегрованих модулів, розробку цифрового освітнього середовища з мультимедійним глосарієм, комплексне оцінювання в результаті поєднання різних форм контролю, створення спеціалізованих навчально-методичних матеріалів, підвищення кваліфікації викладачів і налагодження міждисциплінарної взаємодії, формування організаційно-педагогічних умов через адміністративну підтримку та створення мовного середовища.

Результати дослідження підтверджують необхідність переходу від ізольованого викладання дисциплін до їх органічної інтеграції у професійній

підготовці майбутніх хореографів. Володіння англomовною термінологією безпеки життєдіяльності є не лише додатковою компетенцією, а важливим складником професійної кваліфікації сучасного хореографа в умовах глобалізації і міжнародної мобільності фахівців мистецької сфери.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в проведенні експериментальної перевірки ефективності запропонованого інтегративного підходу в реальних умовах професійної підготовки хореографів.

Список використаних джерел

1. Манелюк Д., Манелюк Е. Креативне хореографічне мистецтво як засіб інтеграції творчої молоді у світове мистецтво. *Філософія та управління*. 2025. № 4 (8). С. 1–8. DOI: <https://doi.org/10.70651/3041-248X/2025.4.13> (дата звернення: 12.01.2026).
2. Робочі програми (024 Хореографія). URL: <https://old.bdpu.org.ua/faculties/ffv/structure-ffv/zrtfkafedra-khoreohrafiia-ta-fitnessu/navchannya-kafedra-horeografiyi-ta-fitnessu/robochi-programi-khoreohrafiia/?utm> (дата звернення: 12.01.2026).
3. Zaiarna I. Enhancement of English-language training for Ukrainian civil servants in the context of European integration. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Public Administration*. 2025. Vol. 20, No. 2. P. 12–15. DOI: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/20-2/12> (дата звернення: 12.01.2026).
4. Прохорова О. В. Методологічні засади інтенсивного навчання усного професійного мовлення студентів факультету хореографічної освіти. *Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2016. Т. 15. С. 292–304. DOI: <https://doi.org/10.31812/filstd.v15i0> (дата звернення: 12.01.2026).
5. Rudnik Yu. Professional communication in a foreign language: Experience in designing the curriculum for 024 choreography specialty. *Continuing Professional*

Education: Theory and Practice (Series: Pedagogical Sciences). 2022. No. 3 (72). P. 39–45. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2022.3.5> (дата звернення: 12.01.2026).

6. Cui Y. A study of “profession + foreign language” based curriculum design of college English. *Open Access Library Journal*. 2024. No. 11. Article e11259. DOI: <https://doi.org/10.4236/oalib.1111259> (дата звернення: 12.01.2026).

7. Zhang N., Southcott J., Gindidis M. Integrating dance and language education: A pedagogical Epiphany. *The Qualitative Report*. 2021. Vol. 26, No. 10. P. 3112–3126. DOI: <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2021.4835> (дата звернення: 12.01.2026).

8. Promoting vocabulary development through dance education / I. A. Krishnan et al. *International Conference on Education, Psychology, and Social Sciences* (Bangkok, April 2018). Bangkok. P. 1–16. URL: https://www.researchgate.net/publication/324653444_Promoting_Vocabulary_Development_Through_Dance_Education (дата звернення: 12.01.2026).

9. Usami H. ESP for Art Majors: Development of the ballet English corpus (Ver. 1.0). URL: https://jaecs.com/jnl/ECS30/ECS30_151-164.pdf (дата звернення: 12.01.2026).

10. Малинка Ю. Г. Специфіка вивчення професійної термінології англійською мовою у хореографічній галузі. *Вісник науки та освіти. Серія: філологія*. 2025. № 9 (39). С. 515–528. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-9\(39\)-515-528](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-9(39)-515-528) (дата звернення: 12.01.2026).

11. Kearney B. English language learners in the dance classroom: Building bridges to rigorous language acquisition. Colorado: University of Northern Colorado, 2020. 184 p. URL: <https://digscholarship.unco.edu/theses/184> (дата звернення: 12.01.2026).

12. Yurko N. A., Vorobel M. M., Kalymon Yu. O. English for choreographers: The key aspects. *Актуальні проблеми розвитку українського та зарубіжного*

мистецтв: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти: матеріали X міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів – Торунь, 23–25 трав. 2025 р.). Львів – Торунь: Liha-Press, 2025. С. 246–250. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-500-9-76> (дата звернення: 12.01.2026).

13. Jusslin S., Kaarla L., Korpinen K., Lilja N. Spoken word choreographies in additional language learning practices in upper secondary school: Entanglements between languaging-and-dancing. *Modern Language Journal*. 2024. No. 108. P. 648–669. DOI: <https://doi.org/10.1111/modl.12949> (дата звернення: 12.01.2026).

14. Injury prevention strategies in dance: A systematic review / M. Critchley et al. *Journal of Dance Medicine & Science*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.1177/1089313X251314987> (дата звернення: 12.01.2026).

15. Nicholas J., Grafenauer S. Investigating pre-professional dancer health status and preventative health knowledge. *Frontiers in Nutrition*. 2023. Vol. 10. Article 1271362. DOI: <https://doi.org/10.3389/fnut.2023.1271362> (дата звернення: 12.01.2026).

16. What do we know about the energy status and diets of pre-professional and professional dancers: A scoping review / A. Rigoli et al. *Nutrients*. 2024. Vol. 16, No. 24. Article 4293. DOI: <https://doi.org/10.3390/nu16244293> (дата звернення: 12.01.2026).